

Cuvântul Aparealului

Apare sără de Luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația
Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 L., pe jumătate de an 400 L., pe un sfert 200 L., pe lună 70 L., iar pt. Primării și Autorități 1000 L. pe an.

Pentru toți români

— Sărbătorirea ratificării Basarabiei —

Duminică, 20 cor., orele 5 d. a. are loc în Palatul Cultural un mare festival național, organizat de garnizoana Arad, în folosul instituției: „Centrala Caselor Naționale”.

Această instituție, înființată acum zece ani, are de scop întărirea spiritului național și ridicarea nivelului cultural al satelor noastre.

Din bogata activitate a acestei folosite de instituții, este deajuns să enumere numai construirea de case naționale în o mulțime de sate și ar fi deajuns

Aceste construcții sunt compuse din încăpătoare săli de conferințe și cinematografi, săli de lectură, terenuri de sport și joacuri naționale, care smulg din cărțimea sora folosul neamului, lumea satelor noastre, îndrumându-o pe calea cea bună.

Să se mai adauge la această intensă activitate și înființarea și întreținerea în diferite centre a atelierelor de cusături și țesături naționale ale căror produse ne fac cinsti în străinătate, și este deajuns să face să se înțeleagă deplin, că ne găsim în fața unei instituții cu activitate foarte intensă și de mare nevoie pentru vremurile de astăzi.

Acum, când această instituție, care trăște fără să facă apel la dărmicia bugetelor oficiale, impli-

nește 10 ani de activitate, intenționează să-și ridice în București o clădire proprie, unde să se adăpostească birourile și atelierele centrale

In acest scop, în toate orașele s'au organizat serbări ale căror rezultate bănești, servesc frumosului gând amintit.

In Aradul nostru, această serbare organizată de garnizoană, va avea loc în după amiază zilei de Duminică, 20 cor., și costul biletului de intrare fiind numai 50 Lei, nu ne îndoim că, publicul românesc va participa în număr cât mai mare, cu atât mai mult, cu cât frumosul program este închinat Basarabiei dela alipirea cărei ați, când s'au făcut și ultimele ratificări, se împlinesc 9 ani.

Cu acest prilej va vorbi dl colonel Georgescu, șeful Statului major al Div. I Cav., iar dna Borel, dra Iris Barbura, dnii dr Olariu, Lt. Stefan Bălcescu, profesor Caba, Capitan Fortunescu și A. Lipovan, cu întreg corul „Armonia”, vor susține programul artistic.

DI General Averescu

fiind bolnav a fost nevoie să stea în pat și azi a primit la domiciliu pe dl Manolescu, secretar de Stat dela finanțe.

O campanie usuratică

— Agitație politică pentru scopuri de partid —

„Viitorul”, oficiul unui partid liberal de guvernământ, după ce reproduce, întâiu, unele acte oficiale ajunse, de sigur, în public, prin delajune sau sustragere, — ambele căi, neonorabile — cu o inconștiență rară, duce campanie într-o chestiune în legătură cu apărarea națională mai rău ca orice organ al „anumitei prese” sau care ar reprezenta un partid comunist în vre-o țară ce nu se învecinește la frontieră cu Rusia Sovietică.

„Viitorul”, care nu verde în orice chestie — chiar atunci când privește interesele superioare ale apărării naționale — decât gheșefuri și gheliruri grase, își permite să vorbească cu o ușurință condamnabilă de un contract — încheiat pe baza avizului și a cercetărilor minuțioase ale organelor competente ale armatei — ce vine să înlăreasă pulerea noastră militară, prin procurarea unui material de care avem absolută nevoie și cerut de însuși marele Stat Major, în repetate rânduri.

Astă toamnă, dl ministru de război a dat explicații lămurile asupra contractului încheiat cu o casă italiană și ceva mai mult a invitat directorii de gazetă să ia cunoștință de dosar, pe care-l pune la dispoziția lor.

Astăzi, „Viitorul” duce o campanie cu adevărat anti-patriotică, fiind aceste chestiuni care interesează apărarea națională, trebuesc discutate în alt cadru și în altă atmosferă, dar mai ales cu alte gânduri decât acelea de a face agitație politică pentru scopuri de partid sau de a lovi în adversari politici.

Am mai fi înțeles ca patronii „Viitorului” să aducă chestia în Parlament, să o discute acolo obiectiv, dar să facă raportajii senzionaționale pe o chestie ca aceasta, este într'adevăr extraordinar și ne mirăm cum oamenii

de guvern nu-și dau seama de cât rău fac țării și armatei, ducând o campanie atât de usuratică, ale cărei urmări pot să fie din cele mai serioase în clipele de față, când atâta răspunderi apăsa înă pe umerii României Mari și întregite în ce priveste siguranța ei militară și politică,

(„Indreptarea”)

Mussolini și recunoștința Basarabiei

Prrim știrea că în Chișinău, s-a inițiat colectarea sumei necesare, pentru ridicarea unui monument ce va eterniza actul istoric, ratificarea recunoașterii Basarabiei din partea Italiei.

S-a hotărât să se ridică lui Benito Mussolini, Ducele fașiștilor și actualul premier al Italiei, o statuie, care va fi pusă în piață din centrul orașului, ca semn de recunoștință din partea Basarabiei, care prin aceasta voiește să recompenseze contribuția valoroasă a lui Mussolini la restabilirea adevăratului istoric că Basarabia a fost și trebuie să fie parte integrantă din Statul Român.

Ziarul L'Independance Romain afirmă că tratativele comerciale italo-române promit să intră în stadiu favorabil. Italianii cer concesii simțitoare la tarifele articolelor de textile și metalurgice. Delegația română apărea în deosebi industria textilă română, totuși însă promite să da concesiuni pe terenul industriei metalurgice.

Italia cere dreptul de cabotaj pentru vapoarele italiene, în porturile românești.

Precum se afirmă, aceste tratative se vor termina în curând, și cu cele mai bune rezultate.

O călătorie prin Muntenia în anul 1797

Inaintea deschiderii Canalului de Suez, rari erau occidentalii care întrebuințau drumul prin continent spre Indiile în locul aceluia mai sigur și ușor în jurul Africei pe mare, și chiar cei care alegeau drumul mai scurt prin Constantinopole, Alexandria-Suez sau prin Alepo-Bagdad, rar când treceau prin Principatele române.

Într'adevăr, călătorii străini, și mai ales englezi vizitând celelalte țări în Orient sunt mult mai numeroși decât pe la noi: Lady Montague, Spon și Wheeler, Hobhouse și alii mulți ne povestesc lucruri interesante despre vechi, și mai ales despre Tarsigrad, dar până în țările noastre n-au ajuns. Cu toate aceste există un număr însemnat de englezi, care în diferite veacuri ne-au lăsat amintirile lor din Principatele începând cu John Newberie și Lithgow 2 în secol. al XVII-lea; vesuna Lady Craven, 3 despre care ne-a scris Ionescu-Gion, în secol. al XVI-lea; Macmichael 4, Neale 5 și Walsh 6 pe la

începutul secolului trecut, și ceva mai târziu Quin 1 și Oliphant pe Dunăre, pentru a nu menționa Consulul Wilkinson, care ne-a lăsat o carte bogată în informații despre Muntenia în timpul lui Ioan Caradja B. B.

Printre aceșii englezi întreprinzători, este unul despre care nu s-a scris încă la noi: ne gândim la John Jackson, autorul cărtii *Journey from India towards England in the year 1797, by a route commonly called over land through countries not much frequented, and many of them hitherto unknown to Europeans: particularly between the rivers Euphrates and Tigris, through Cardistan, Diarbek, Armenia, and Natolia, in Asia and through Rumalia, Bulgaria, Wallachia, Transylvania etc. in Europe. III. by a map and other engravings. London, T. Cadell Jun. & W. Davies, 1799, 8°, XVI 277 pp. ff.*

În biblioteca mea am un exemplar al traducerii nemțesti (Weimar, 1803,

80) din care am spicuit rândurile următoare:

p. 176: Trecuram Dunărea dela Rusciuk, ajungând în orașul Ergof (Giurgiu)... în satul Copuchan (?) 4 sosirăm la ceasul 11. Trăsurile de poștă în Muntenia sunt usoare, bine așezate pe patru roate. Nici la căruță, nici la heam nu este cea mai mică bucătă de fier sau de vre-un alt metal. Caii, deși sunt mici, fug repede; călătoream în medie mai întâi decât cu poșta engleză. În ziua de 1 Septembrie la 6 dimineață pornirăm iarăși la drum; obținuserăm o caretă de poștă cu trei cai și ienicul meu deasemenea. Până la satul Calliguran (Călugereni) unde sosirăm la 9 dimineață, nu văzurăm nici cultură. Stăturam aci până la 10 jumătate, continuând prioro regiune frumoasă, care însă era puțin cultivată macar că arăta foarte roditoare.. La ora 12 trecuram Argesul, peste un pod de lemn, legate împreună c'un lanț de ancoră. Butuci de lemn, numai pe jumătate fasonați, erau întinși peste bârci. De aci înainte străbăturăm o regiune frumoasă, unde se cultiva mai puțin

grâu decât porumb, sosind pe la 3 d. a. la București, capitala Valahiei și reședința Habsburgului.

București e un oraș mare și populat având 360 de biserici grece, una catolică română, o capelă luterană și câteva mănăstiri.

Moscheile turcești nu sunt, nefiind îngăduite în toată Muntenia. Trăsurile de boeri sunt în număr mare; cine n'are echipagiu, nu e mai considerat decât un servitor sau țăran; însă cu 50 lire sterline poți să tii trăsură, doi cai și vizitii. Vizitii și slugile sunt toți robii tiganii.

În clasele de sus se întrigează mult, mai ales între călători. Nimeni nu-și vede soția înainte de schimbarea inelilor, care se face numai cu câteva zile înainte de nunție. Părinții sau tutorei mirilor hotărăsc totul, fără să consulte pe cei interesati. Pe un timp după nunție, cei căsătoriți nu mai trăiesc împreună, fiecare urmându-și intrigile sale. Cucoanele au de obicei trăsurile lor deosebite, o călească făcând parte din orice zestre. Petale necăsătorite sunt dimpotrivă închise ca

DI ministrul Goga despre raporturile româno-italiene

— După ce Italia a ratificat tratatul asupra Basarabiei —

Roma. — „Tribuna” publică un interviu cu dl Octavian Goga, ministru de interne al României, acordat corespondentului acestui ziar la Veneția.

Vorbind despre ratificarea tratatului Basarabiei, dl ministrul Goga a exprimat recunoștința poporului român și a adăugat, că în ceeace privește raporturile ruso-române consecințele acestui act nu vor fi grave, deoarece România n'are în prezent relații diplomatici cu Sovetul, exceptând lucrările comisiunii militare de frontieră. Basarabia este considerată de frontieră.

rată de Rusia sovietică un pretext pentru a se amesteca în afacerile Europei centrale.

Dominul ministrul Goga crede excludă ipoteza că Sovetele ar voi să încearcă primejdia o aventură de a recurge la forță.

Dl ministrul Goga a arătat apoi, că în România nu există un pericol comunism. Înțelegând dezvoltarea industrială și agricolă a României, d-sa a încheiat, exprimând dorința unei colaborări tot mai strânse între Italia și România.

Dela consiliul județean

— Sediția dela 16 Martie c. —

Diferite propuneri

Consiliul în urma explicațiilor dlui prefect județean, primește propunerea dlui medic veterinar Popoviciu de a se interveni pentru ca guvernul să acorde un ajutor material în scopul de a se procura armăsari de răsă.

Urmează o lungă și vie discuție în urma interpellării din partea dlui N. Adam, asupra dezacordurilor ce ar exista între delegații județeni și ai fiscului, cu prilejul facerii impunerilor în comune.

Dl administrator finanțier cere să i se aducă la cunoștință orice abateri și promite, că le va cerceta cu toată obiectivitatea.

Dl dr. Al. Stoinescu, relevă unele exagerări de taxe pe moșteniri și mai cere să se facă intervenții la min. lucrărilor publice, pentru accelerarea lucrărilor de regularea malurilor Mușăului.

Dl dep. dr. Băbuța cere sistematizarea unui post de horar la Guăraonț.

Dl prefect județean asigură, că se va face o revizuire generală a horarilor și că, va întocmi un Regulament nou în această chestiune.

Dl Corbu (Bocșag), arătă, în cunțe convingătoare, neajunsurile și plângerile meseriașilor nostri din provință, cari prin dispozițiile unui radical Regulament unguresc sunt opriri aș duce marfa pe piețele și la târgurile, cari se țin în afară de hotarul localităților unde își practică meseria.

Dl prefect județean declară că apreciază justa cerere a dlui Corbu și că cetirea unui Regulament în acest sens, pe care dsa il avea deja pregătit.

După cererea din partea dlui dr. E. Micloș și acestui Regulament, se naște o lungă discuție la care iu parte dobjii: dr. Angel primar, Catana, dl

deputat dr. Iancu și dl prefect V. Bonen.

Se primește și se votează Regulamentul și astfel, se lasă libertatea comerciului, deoarece era absolut nelogic că, în vreme ce articolele de lux și imbrăcămintea pentru intelectuali sunt purtate nestingherit dela un colț al tărei până celalalt, spunea foarte nimerit dl deputat dr. Iancu — opinia și căciula tăranului să fie monopolizată.

După alte câteva propuneri de puțină importanță, dl președinte închide sediția la orele 13 și 45 minute.

Rap.

Ce a propus comisiunea pentru revizuirea legii presei

Sancțiunile severe a viitoarei legi nu se referă decât asupra redactorilor și colaboratorilor permanenti (activi) ai ziarelor politice, și nu literale, artistice, profesioniste etc.

Redactorii ziarelor politice vor trebui să aibă studii academice și în deosebi se recere pentru ori care publicist să-și aibe libera exercițare a drepturilor politice.

Și calificația școlară, bacalaureatul se recere numai celor dela ziare politice.

Publiciștii condamnați și cu sentințe ridicate la valoare de drept nu pot funcționa și nu sunt primiți în corporația ziaristilor.

Cei cari au fost amnestiați nu cad în prevederile acestor dispoziții, cei grajați da, etc.

Proiectul va fi în întregime dezbatut azi încă, din partea Consiliului Superior Legislativ și în zilele acestea va fi depus Parlamentului.

Dl Iorga va prezida o adunare de protestare în contra proiectului legii presei, care se va ține în curând în capitală.

Intr-o mănăstire, și nu sunt îngăduite să vorbească cu bărbați, oricine ar fi ei, înainte de logodnă.

Cred că nu există pe lume multe popoare, cel puțini între creștini, care vorbesc mai mult despre religie și de fapt o țin mai puțini decât oamenii aceștia. În unele biserici se fac slujbe mereu, zi și noapte, rugăciunile fiind cântate ca la catolici. Limba țării e frumoasă, are ceva asăumanare cu cea greacă și se scrie cu mai multe litere grecești.

Muntenia are un pământ foarte bogat, sunt însă aproape prea multe păduri. În cea mai mare parte a țării nu sunt nici dealuri nici pietre. Se cultivă mai ales grâu turcesc sau porumbul; în prașe mari se găsește pâine bună de grâu. Mâncarea e foarte ieftină, cumpărăsem o puicuță grăsă cu un gologan.

Locuitorii sunt mai toți Greci (sic), fiind de religie greacă. Nu sunt mulți străini între ei, numai în orașele mari cățiva evrei și nemți.

Pe drumuri sunt adesea cruci ridicăte, unele de piatră, cele mai multe

de lemn, toate sunt însă zugrăvite, pe unele Domnul Isus Hristos, pe altele Sfânta Fecioară, cei doisprezece Apostoli sau cele zece porunci și rugăciuni. Provincia e bine înzestrată cu ape. Pojarile sunt făcute de lemn, însă deasupra sunt așezăți butuci nefasonați care cedează subt picioarele cailor.

La București cumpărăi cele trebuințioase precum și mâncarea pentru drum și pentru carantină la grămată. La 4 Septembrie luai rămas bun dela gazda mea, Consulul General Imperial și Regal, d. von Merkel.

Autorul călătorea foarte repede, schimbând cai la următoarele localități: Boletinu, Florești, Cădești, Tscherboff (?), Pitești, Moara (?), Arges, Salătrucu, Perișan, Câineni, Turnul Roșu. Cai odoihoiți erau todeasuna gata pentru transportarea poștei Legației austriace dela Constantinopol, poșta fiind plătită de Consulul von Merkel, prin măiniile căruia trecea toată corespondența dela Compania Indiilor Orientale spre Viena.

La Turnul Roșu, unde călătorul sosi la 5 Septembrie, trebuia făcută o

Corpurile legiuitoroare

Camera

În ședința dela 14 I. c. pusă la vot în total cu bile legături „Casete sănătății publice” întrunește unanimitatea.

Se ia apoi în discuție proiectul de lege pentru înființarea și organizarea Camerelor de muncă și a Consiliului superior al muncii (votat la senat).

Problema muncitorească, observă dl deputat L. Popescu din majoritate, trebuie privită nu numai în latură socială și economică, ci și în latura ei psihologică. Numai astfel studiata ea poate fi rezolvată, cel puțin în parte, așa cum s'a făcut cu țările industriale din Occident unde ea a fost în ultimul timp izvor nesecat de fricțiuni și discordare.

Constată apoi că tendința muncitorilor de a participa la gestiunea întreprinderilor sub numele de controlul muncitoresc, are o cauză de ordin mai mult decât asigurarea unor bune salariai sau menținerea efortului de muncă. El văd în control o nouă noțiune a rolului pe care sunt chemați să-l joace în viața economică a Statului. Controlul muncitoresc nu implică, deci, suprimarea drepturilor și funcțiunilor patronului ci înțelege numai că autoritatea trebuie împărțită între cei cari joacă un rol în producție.

Dl B. Parecz, din Partidul maghiar, critică sistemul paritar adoptat de proiect ca dăunător muncitorilor minoritari.

Dl Apăteanu (maj.), demonstrează că legea nu poate fi defavorabilă muncitoriei minoritare. Dsa arată că datoria noastră este să sprijinim, în primul rând, elementul românesc.

În sohierie evidențiază propășirea pe tărâmul legislației muncitorești realizată de actualul ministru al muncii și speră că în curând, datorită solicitării ce se arată muncitorilor, soarta lor va fi îndreptată mult.

În ședința dela 15 I. c., dl P. P. Negulescu, președinte, anunță că în numele adunării a trimis Camerei Italiane o telegramă de omagii, pentru entuziasmul cu care a votat ratificarea alipirei Basarabiei la patria mamă. Dsa dă apoi citire răspunsul primit din partea Camerei italiene:

Excelenței Sale Președintelui Cameriei Române a Deputaților București.

Am comunicat Camerei deputaților, în ședința de eri, telegrama Excelenței Voastre. Adunarea, adânc simțitoare la modalitatea prezintării discuțiunii și a votării legilor din inițiativă parlamentară și după votarea cător proiecte de legi, Senatul în unanimitate aprobă — după cum am arătat în numărul nostru de azi, Joi — inițiativa parlamentară a doi senator B. Barabás.

Ieri, Miercuri, dl ministru Bărescu, completează răspunsul la comunicarea doi senatori Iorgala (maj.) privitoare la chestiunea zonelor libere.

S-a depus proiectul de lege pentru încurajarea campaniei de construcții.

La comunicării dl M. Plorescu (L. A. N. C.) cere relaționi asupra contrabandelor săvârșite la Arad.

Se continuă discuția asupra legii Camerelor de muncă.

Dl D. R. Ioanescu (nat. t.) găsește că actualul proiect e un pas înainte în legislația muncitorească cu excluderea, însă a sistemului paritar. Dsa e de părere că autonomia Camerelor de muncă ar trebui să reiasă mai pronunțat din proiect.

Iacheian, constată că în comparație cu inactivitatea trecutului guvernării de nevoie muncitorești, străduințele de astăzi sunt mai mult decât onorabile.

Dl Suciu (țărănist), socotește că sistemul adoptat de dl ministrul al muncii de a legătura treptat-treptat, prezentă mai multe avantajuri decât sistemul preconizat de răposatul Mărzescu.

În ședința dela 16 I. c. dl Cudalbu, ministru justiției, depune proiectul de lege privitor la rectificarea legii pentru stabilirea termenului înăuntru căruia se pot cere avantajile de plată, hotărâre pentru plată datorilor particolare externe.

Senatul

În ședința de 14 I. c. se termină discuția generală asupra proiectului de lege pentru interpretarea art. 18 al. 4, din legea pentru organizarea Camerelor de comerț și industrie.

Proiectul este luate în considerare și fiind pus la vot în total cu bile este admis cu unanimitate.

În ședința dela 16 I. c., după citirea unei adrese din partea dlui prim-ministrul gen. Averescu, privitoare la modalitatea prezintării discuțiunii și a votării legilor din inițiativă parlamentară și după votarea cător proiecte de legi, Senatul în unanimitate aprobă — după cum am arătat în numărul nostru de azi, Joi — inițiativa parlamentară a doi senator B. Barabás.

Ieri, Miercuri, dl ministru Bărescu, completează răspunsul la comunicarea doi senatori Iorgala (maj.) privitoare la chestiunea zonelor libere.

S-a depus proiectul de lege pentru încurajarea campaniei de construcții.

Dni abonați, cari nu primesc ziarul regulat, sunt rugați a ne face cunoscut pentru a lua măsurile de îndreptare.

Domnii abonați, cari sunt în restanță cu abonamentul ziarului îl rugă să binevolască a năștita că mai curând.

Spectacolele zilei

Teatrul orășenesc.

Vineri: Premiera operetei „Nevăstica-mi”.

Sâmbătă după masă la orele 3 iun. „Contesa Maria”, operetă. Prețuri iun.

Sâmbătă seara la orele 8 „Nevăstica-mi”.

Cinema Apollo.

Vineri și Sâmbătă după masă cu începerea dela orele 4 iun., 6, 7 iun. și 9, va rula frumosul film „Parada morții”. Stingerea răsboiului și desfășurarea păcii în 9 acte. În rolul principal John Gilbert.

Cinema Urania.

Vineri, Sâmbătă și Duminică va rula frumosul film „Sase zile între apașii”. Film de aventuri în 8 acte. În rolul principal Harry Piel. Începutul reprezentărilor în zilele de lucru la orele 4 iun., 6, 7 iun. și 9.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luati masa numai la restaurantul românesc „PALACE”, Arad, Strada locel C. Brătianu.

Mâncări bune și ieftine. :: serviciu prețuit

CINEMA ELISABETA.

Azi Vineri după masă la orele 6, 7 iun. și 9 seara

Femeia ideală

cu Constance Tollnadge și Coloman Roland.

De mână filmul hazilu alui

Patt și Pattachon

MISCAREA CULTURALĂ *

O sală cu opere românești în pinacoteca Palatului Cultural

Primind Palatul Cultural 18 bucăți opere plastice dela ministerul artelor, s'a adus hotărîrea laudabilă de a se aranja în pinacotecă o sală cu opere exclusiv românești. Duminecă în 20 Martie se va face inaugurarea novei săli românești, la care publicul iubitor de arte, este invitat să participe.

Sala a doua din pinacotecă va fi deci ocupată de picturi românești unde pe lângă cele aduse acum se vor plasa și cele pe care le-am avut mai înainte și pe care publicul românesc în mare parte le cunoaște. Vor fi reprezentări aici pictorii cei mai de seamă pe care i-a avut și îl are neamul nostru, până Duminecă e probabil să ne sosească și tabloul de mașele nostru Grigorescu care a fost cumpărat pe seama pinacotecei noastre.

Dăm mai jos catalogul operelor aduse de către dl director al Palatului Cultural, din București, dela ministerul artelor.

1. I. Teodorescu Sion — Compoziție morală — Moșii.

2. P. Iorgulescu — Case și marea Balicie.

3. L. Biju — Nud — femeie.

4. G. Pătrașcu — Case din Franța.

5. Olga Geceanu — Studiu de interior — nud.

6. F. Șirato — Vândătorul de coyoare.

7. Iser — Nud de femeie.

8. P. Soroceanu — Floarea albăastră.

9. Sabin Popp — Autoportret.

10. Ștefan Dumitrescu — Perspectivă spre satul Ghelari.

11. Vasile Popescu — Moschee.

12. N. Tonitza — Studiu — fetiță în roșu.

13. D. Ghiașă — Peisaj Dobrogean.

14. I. Mihai — Peisaj din Făgăraș.

15. Tr. Cornescu — Portret de femeie.

16. O. Hann — M. Sorbul sculpt. în bronz.

17. C. Medrea — Dna M. sculpt. în bronz.

18. F. Stork — Salomeea sculpt. în bronz.

Publicul nostru din Arad, de sigur va fi cîtit despre pictori și sculptori de mai sus, vor fi văzut reproduceri după operile lor prin revistele noastre, sau chiar în original, colecția dela Palatul Cultural reprezentă opere căt se poate de caracteristice individualității fiecăruia, dintre ei.

60 de ani dela apariția revistei „Convorbiri Literare”

La 1 Martie sl. v. 1867 a apărut înălțul număr al bătrânei reviste „Convorbiri Literare”, ce mai apare încă și astăzi. Incepuse ca organ al grupării „Junimea” din Iași, care cu timpul, prin intrarea în viață politică a membrilor ei, s'a desfășurat, finând revista contactul și pe mai departe între membrii ei. Drumul ce a deschis această revistă în istoria culturii noastre formează o epocă în așezarea pe temelii a României moderne.

In fruntea ei găsim pe providențialul bărbat Titu Maiorescu, care prin spiritul său critic și cultura înaltă, dă lovitura definitivă celor, care merseră prea departe cu rezultatele devizate din latinitatea noastră. Incepând în cadre modeste, dar lărgindu-și cu timpul sfera de activitate, a ajuns să grupeze în jurul ei, tot ce a avut neamul nostru mai bun în partea a două a veacului trecut.

Anul 1867 are multe asemănări cu lămpurile noastre. Trecuse abia 8 ani dela unirea celor două principate și agitațiile politice cuprindeau încă spiritele, ceeace a făcut pe Iacob Negruțiu — octogenarul de azi și singurul care mai trăiește dintre fondatorii revistei — să scrie în cuvântul înainte a numărului prim: „Când vorbesc pasiunile politice, arta și știința își ascund producerile lor. Acum însă când în România liberă politică a luat o cale mai statorică și spiritele spe-

rează într'un viitor mai regulat, se observă natural reînceperă ocupării literare”.

Nu vedem astăzi pe cei mai de seamă scriitori ai noștri în vîrtejul politiciei? Ce aport ar putea ei aduce, dacă politica nu îl ar fi sustras pentru totdeauna literaturii?

Așteptăm apariția unei mari reviste în spiritul vremii, care să dea o îndrumare sigură în buimâceala ce stăpânește astăzi viața noastră literară, cum făcuse pe vremuri vechea revistă „Convorbiri Literare”.

Şezătoarea festivă a Centrului Cultural Radna

Duminecă, la 13 Martie, Centrul Cultural Radna a aranjat a doua șezătoare festivă.

Dl dr. V. Sabău, a jinul o conferință foarte instructivă, despre „Căsătorie și divorț” arătând că, divorțul a ajuns la noi un flagel social, care bântue îndeosebi în pătură fărănească, distrugând sfântul așezământ al căsătoriei. Cauzele le vede, în primul rând, în etatea ne martură a căsătoriilor.

Publicul l-a ascultat cu atenție, răsplăind cu aplauze conferință interesantă.

Elevii școalei primare au recitat mai multe poezii iar corul școlarilor a executat cântări, delectând numerosul public.

La șezătoare au participat vreo 300 de persoane, cea mai mare parte fărăni și meseriași.

Pentru memoria lui Pestalozzi

Cu ocazia comemorării centenarului I. H. Pestalozzi, societatea de lectură „Avram Sădeanu” a elevilor dela școală normală ort.rom. din Arad va fiinea Duminecă, 20 Martie a. c. la orele 2 și jumătate d. m. o ședință festivă, în mare sală a Seminarului cu următorul program:

1. Cuvânt de deschidere, rostit de dl prof. președinte al soc. Teodor Mariș.

2. Vieajă și activitatea lui Pestalozzi de Gh. Majai.

3. Leonard și Gertruda de A. Borca.

4. Pedagogia pestaloziană de I. Poleac.

5. Atitudinea lui Pestalozzi față de spiritul și cultura vremii, de D. Misiu.

6. Safira I de Eminescu, declamată de N. Teodorescu.

7. Cor, Imnul dascălului, cântat de corul elevilor, sub conducerea D. S. Turcu.

Sărbătorirea lui Alfréd Győzö la teatrul din Arad

Eri seara și-a sărbătorit simpaticul artist Győzö dela teatrul din Arad jubileul de 25 ani petrecuți pe bină și încunjurat de suvenurile plăcute a mulților auditori, recunoscători lui, pentru ceasurile plăcute, petrecute, fiind amuzări prin talentul de admirat, cu care l-a hărădit divinitatea pe acest om pururea vesel.

Teatrul a fost archiplin și publicul recunoscător, a căutat a răsplăti prin exprimarea recunoștinței cu entuziasmul și aplaudările neîncetate, cari urmău aproape fiecare cuvânt rostit de jubilant.

La începerea reprezentației, consilier cultural al municipiului Arad, Al. Constanțin Popa, printre cuvântare frumoasă a înmânat cadoul Municipiului Arad pentru artistul Győzö, recitând cuvântarea și în limba maghiară.

Lau mai felicitat dl Coloman Bércz în numele societății culturale Kölcssei, dl Eugen Reicher sălmăcește salul prietenilor, iar simpaticul artist Andrei László, i-l salută pe colegul său Győzö în numele tovarășilor de suferință.

Dl Kallos, sălmăcește salul membrilor sindicalului din București și Cluj, închizându-se felicitările entuziasme, prin frumoasa și animata cuvântare a domnului director a teatrului

Mihail Szendrei, cuvântarea căruia a constrâns pe jubilant și publicul să arate ce simte în aceste momente neuitate — au plâns aproape toți, — zic momente neuitate mai ales — pentru un biel suflet de... arist.

Cu lacrimi în ochi a mulțumit jubilantul tuturor pentru neuitatele clipe

de placere câștigate prin recunoștință cam neobișnuită în zilele noastre.

Urăm și noi din parlea noastră simpaticului Győzö mulți ani fericiti și realizarea dorințelor sale, cari desigur că nu se exceptionează de cele ai artiștilor urmăriți de soartea nemilosă.

Sextus.

INFORMATIUNI

M. S. Regele

s'a supus în ziua de eri, consultație medicilor Casei domnului Cerota și Severeanu, cari au constatat, că starea generală a sănătății M. S. Regelui, precum și stadiul boalei sale este satisfăcător însă, M. S. Regele trebuie să continue tratamentul cu radiu.

Dl Titulescu

Sâmbătă, la 19 cor. se va relua în țară.

Proiectul legii noulă a presel

a fost primit în întregime din partea Consiliului Superior Legislativ și punându-se la vot să a obținut majoritatea de voturi pentru.

Acum urmează a fi depus parlamentului.

Se dă ca sigură vestea că nouă proiect al legii chirilor nu va fi depus parlamentului spre votare ci se va face în loc, o lege unică, care va prelungi contractele actuale de închiriere.

Adalbert Thomas și legitimitatea ungurilor

După cum se știe Adalbert Thomas, a făcut o călătorie de stadiu în Ungaria, spre a se convinge de starea faptică a mișcărilor culturale și naționale a ungurilor.

Reîntorcându-se la Paris, declară că, actualul guvern maghiar, sub conducerea contei Bethlen, pregătește restaurarea monarhiei în Ungaria, având sansă și sprijin la aceasta în majoritatea parlamentară ce o are.

Adalbert Thomas e de părere că, acțiunea condusă de către însuși contele Bethlen, periclităză pacea Europei, fapt, ce a fost și este părerea tuturor politicianilor din statele succesorii

Hartmuth
marele fabricant de creioane, — cunoscut bine și la noi a murit în etate de 72 ani, lăsând după sine o avere de câteva miliarde.

Succesori vor conduce și pe mai departe renomata fabrică.

Conspiratori arestați la Belgrad

Politia capitalei jugoslave, a operat multe arestări în rândurile familiilor alese și cunoscute bine.

Așteptându-se încă descoperiri sensaționale, nici un comunicat oficial nu s'a dat din partea poliției din Belgrad, — se știe doar că, cei arestați au spionat, în favoarea vreunui stat vecin.

Vom reveni cu amănunte.

Funcționari condamnați

Tribunalul a condamnat fostul contabil de percepcie cu numele: Pfister Carol la 2 ani, iar pe funcționarul de percepcie Ioan Molnar la 1 și jumătate an închisoare pentru falșuri în acte publice și delapidare de bani.

Ambii condamnați au făcut recurs în contra sentinței, însă și pe mai departe au ramas în arestul preventiv căci, Tribunalul a respins recursul inițiat de avocatul apărător.

Acceleratul București—Arad

care sosește azi dimineață în gara Arad a fost nevoie a se opri pentru câteva timp, între stațiile Cicir și Glodovăț, fiind stăcat cu pietri, din partea unor indivizi necunoscuți. Autoritățile au deschis o anchetă severă și cu ajutorul Comandamentului de jandarmi din loc să a dispus urmărirea agresorilor.

Bicierdist nebunul

Din Oradea-Mare ni se anunță, că un bicierdist pasionat cu numele Aurel Litterat a nebunul din cauza posturilor și regimului nefiresc și dezastroso pentru organismul omenesc.

Nebunia bicierdistului distrage în acest caz pe un tată de familie Iusă, poate va avea efect moral asupra altor indivizi, cari reduși de teoriile hipermoderne a unui smintit ca și Bicieri, vor observa doar în fine, că prin continuarea acestui regim neadmis și absolut stricatos sănătății, comit indoită crimă, căci, omorându-se pe sine, distrug și periclitează și viitorul familiilor lor.

Invitare la „Cercle français” și „Cercle italiano”

Primim următoarea invitată: Doind a manifesta și prin fapte recunoștința și mulțumirea noastră, dar mai ales vrând să contribuim la realizarea și cimentarea legăturilor, politice și culturale, cu surorile noastre mai mari, Franța și Italia, am hotărât să organizăm cercuri de conversație, în limbile franceză și italiană, în mod gratuit.

Menționăm că, pentru doamne și domnișoare, până la fuzionare, am proiectat un curs separat.

In urmare rugăm persoanele din clasa intelectuală română din Arad și imprejurime, cari cunosc limbile franceză și italiană în aşa măsură, incât să poată conversa și asculta și eventual să fiină conferințe scurte, dar interesante, — să binevoiască să ne onoreze cu prezență dlor Sâmbătă, 19 Martie a. c., ora 18 (adică 6 seara), la ședința de constituire, care se va face în sala de lectură a bibliotecii Palatului Cultural. — Comitetul de inițiativă.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Inchiderea dela 17 Martie 1927	
Berlin	12332.—
Amsterdam	208.05
New-York	51987.50
Londra	2524.—
Paris	2035.—
Milano	2385.—
Praga	1539.—
Budapest	9080.—
Belgrad	915.—
București	312.50
Varșovia	58.—
Viena	7315.—

BUCUREȘTI

Devize

<tbl

562

Restaurantul Central

in 19 MARTIE
se va deschide!

Unica bucătărie românească
din Arad. :: Prețuri modeste.

FILT-pantofi

în permanență asortiment bogat la depozitul principal

LÉVAI și SZIGETI

Inainte Buesbaum și Comp., depozit de ghete ARAD.

817

Haine (blouse) crozetașe,
veste, Poule-uri, ciorapi, mănuși, saluri
elegante de mătase, tricouri (indispens.)
se capătă pe lângă prețuri convenabile la
SZÁNTÓ, Str. Eminescu 6.
Arad. 245

Baia arteziană SIMAY

Baia cu aburi pentru femei
Marți toată ziua și Vineri
d. m. Pentru bărbați afară
de Marți în toată ziua, iar
Sâmbătă și după masă.
Baia-vană deschisă în toată
ziua de dimineață până seara.
Hidroterapie, baie cu acid
sulferic și acid carbonic pt.
femei după masă, iar pentru
bărbați înainte de masă. (618)

KNAPP

vopsește și curăță
haine. — Atelierul în
Arad, Str. Episcopul
Radu 10. — Loc pen-
tru strângerea haine-
lor în Arad, Str. Bră-
tianu 11. În edificiul
Băncii Agrare Timi-
șană. 271

Notariatul cercual Bârsa.

Nr. 204—1927. 865

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 11 Aprilie 1927 la ora 9 a. m. se va tine o licitație publică în cancelaria notariatului din Bârsa, pentru cumpărarea unei trăsuri pe arcuri (hînteu) pentru notariatul cercual Bârsa.

Licitatiunea se va tine în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice — cu oferte închise și sigilate.

Bârsa, la 11 Martie 1927.

Primar: Draga Romulus.

Notar cerc.: Mihai Buzgău.

Codicește Prefectura Județului.

Dacă vrei să dejunezi sau să cini ieftin și să fii servit
conștiincios căută

hală de vin a viticulturei „Minoritilor”
aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No 2. — Vinuri excelente!
Deschis până la ora 12. 511

Cea mai bună și frumoasă distracție pentru o familie

Radio-Tehnică dela țară un aparat

Radio!

Cel mai ieftin magazin de bransă! * * * Cereți prospect!

RADIO-Technica, Timișoara

I., Piața Sf. Gheorghe. (559) Telefon: 3—56.

Citiți și răspândiți „Cuvântul Ardealului”!

Să incepă deja curățirea și vopsirea halnei or de primăvară la **Nicolae Hopsodar**
întreprindere de vopsit, aranjare modernă cu putere vaporică Arad
Strada Stroiescu (Teleki-ucca) Nr. 13. 795

Atelierul de broderii, ișături și eusături naționale
al doamneli **Cristina Săbau**

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confectioneză; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă,
hingerle etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment
de modele artistice pentru brodat. :: Imprimări de
modele pe pânză.

Cine volește să cumpere mobilă să și ia atâtă oboseală și să
cerceteze depozitul fabricii KLUG din Aradul-Nou lângă podul Mu-
reșului. 621

Dacă te dor picioarele sau lăpile au suferi și nu amâna îngrijirea lor și căută atelierul lui
IOAN RADA pantofar în Arad, Str. Ep. Radu Nr. 28., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferiți picioare ghete comode. 279

Griji, Tânările!

Stofe școlare, metru Lei 460

Stofă școlară extra-

fină, metru ... Lei 560

la MUZSAY :: ARAD

vis-a-vis de teatrul. (589)

Direcțiunea Uzinelor de Ga- a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de căreia înaltă, cu cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin și mină, incălzii, pregăti mâncăruri, a cărca ruje și a ne scălda. Instalații necesare și montările le executăm pe rate și po prețuri de reg

Uzinele Comunale Secția gaz aerian: Arad, Str. Muciu Scevola 9, II, 13. — Telefon: 27, 25,

Biroul uzinelor din Str. Eminescu No. 4, stă la dispozitia On. public ce privesc comenzi etc.

Primăria comunei Șagul.

No. 298—1927. 869

Publicațiune.

Se publică concurs pentru cumpărarea imbrăcămintelor comunale din Șagul pe ziua de 30 Martie 1927 la orele 3 d. m.

Oferte inchise.

Condițiunile se pot vedea la primăria.

Șagul, la 11 Martie 1927.

Primăria.

Primăria comunei Cherestes.

Nr. 298—1927. 867

Publicațiune.

Nefiind cu uzulat licitația scrisă pe ziua de 10 Martie a. c., se amâna pe ziua de 26 Martie a. c. la ora 3 d. m.

Cherestes, la 11 Martie 1927.

Primăria.

Primăria comunei Cherestes.

No. 294—1927. 866

Publicațiune.

Primăria comunei Cherestes (Kreuzstätten) publică concurs pt. cumpărarea 2 vier comunali. -- Oferte Inchise înaintea pe ziua de 31 Martie 1927, la ora 3 d. m. Ofertele înaintează primăriei. Cherestes, la 11 Martie 1927.

Primăria.

Notariatul cercual Bârsa.

Nr. 203—1927. 864

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 11 Aprilie 1927 la ora 9 a. m. se va tine o licitație publică în cancelaria notariatului cercual Bârsa, pentru

Licitatiune se va tine în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice, cu oferte închise și sigilate.

Bârsa, la 11 Martie 1927.

Primar: Draga Romulus.

Notar cerc.: Mihai Buzgău.

Citiți Cuvântul Ardealului

Notariatul cercual Bârsa.

Nr. 21—1927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 11 Aprilie 1927 la ora 9 a. m. se va tine o licitație publică în cancelaria notariatului cercual din Bârsa, pentru furnizarea sârmelor de telefonie de 5 kilometri și pentru statul de telefon dela oficiul postăi Sebiș până la cancelaria notarială Bârsa.

Licitatiune se va tine în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice, cu oferte închise și sigilate.

Bârsa, la 11 Martie 1927.

Primar: Draga Romulus.

Notar cerc.: Mihai Buzgău.

Imprimeria Județului S. A.

Arad, Str. Gh. Lazar No. 17.

Execută tot soiul de tipărituri apartinătoare artel tipografice. — Depozit de imprimante secretariale și advocațiale. ::

Imprimeria Județului S. A. Arad